

KINNITATUD

direktori 15.09.2021

käskkirjaga nr 159

Tartu Karlova Kool

Õppekava üldosa

Tartu Karlova Kooli õppekava kehtestatakse
„Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ §17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse määruse „Põhikooli riikliku õppekava“ §24 alusel.

ÜLDOSA

1. Kooli õppekava koostamine alused ja ülesehitus

1.1. Tartu Karlova Kooli (edaspidi kool) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

1.2. Kooli õppekava koostades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.

1.3. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.

1.4. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

1.5. Kooli õppekava kehtestab direktor.

1.6. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

1.7. Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- kooli väärtused ja eripära ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- õppekorraldus;
- õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
- loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes;
- õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted; tugiteenuste rakendamise kord
- karjääriteenuste korraldus;

- õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.8. Ainekavades on õpitulemused esitatud klassiti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist ning kajastavad õpilase head saavutust. Lisatud on õpitulemuste miinimumnõuded.

2. Kooli visioon, missioon ja põhiväärtused

2.1. Karlova kool on ühe asutusena tegutsev põhikool-huvikool, kus peale kvaliteetse põhihariduse on võimalik omandada ka parimad muusikalised teadmised ja oskused.

2.2. Meie motoks on “Mina olen eeskuju”.

2.3. Meie visioon: Karlova kool on uuenduslik kogukonnakool ja Tartu muusikahuviliste esimene valik.

2.4. Meie missioon: Looma toetava nüüdisaegse õpikeskkonna, mis väärtustab koosõppimist ja koolirõõmu ning toetab iga õpilase ja õpetaja arengut ja eneseteostust.

2.5. Meie põhiväärtused:

2.5.1. Teadmishimu ja õppimine

- Huvitume uuest, loome seoseid, analüüsime ja rakendame õpitut.
- Toetame loovust ja ettevõtlikkust.
- Oleme vastutustundlikud.

2.5.2. Koostöö ja tugev koolikultuur

- Märkame, kuulame, austame ja toetame üksteist.
- Oleme koostöövalmis ja kokkuhoidev koolipere.
- Hoolime inimesest, oma maast, keelest, kultuurist ja traditsioonidest.

2.5.3. Arendav, turvaline ja innovaatiline õpikeskkond

- Toetame oma inimeste igakülgset harmoonilist arengut.
- Oleme avatud ja uuendusmeelsed.
- Peame kinni ühiselt kokkulepitud reeglitest.

3. Kooli alusväärtused

3.1. Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

3.2. Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

3.3. Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.

Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

3.4. Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

4. Kooli sihiseade

4.1. Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus ning valida oma huvide ja võimete kohast õpiteed.

4.2. Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

4.3. Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

4.4. Kool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

4.5. Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Kooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

4.6. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

4.7. Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele ja rahvuskultuuriga seonduva õppele.

5. Pädevuste kujundamine

5.1. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

5.2. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.

5.3. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

5.4. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

5.5. Üldpädevused on:

5.5.1. **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

5.5.2. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

5.5.3. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

5.5.4. **Õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

5.5.5. **Suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

5.5.6. **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

5.5.7. **Ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

5.5.8. **Digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

5.6. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade ainekavades.

5.7. Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

5.8. Kooli ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

5.9. Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- keel ja kirjandus
- võõrkeeled
- matemaatika
- loodusained
- sotsiaalsained
- kunstained
- tehnoloogia
- kehaline kasvatus.

6. Õppimise käsitlus

6.1. Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

6.2. Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

6.3. Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;

- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

6.4. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

6.5. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

6.6. Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja väärtushinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

7. Õppekeskkond

7.1. Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

7.2. Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

7.3. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega.
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

7.4. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega IKT vahendeid ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

7.5. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti

8.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

8.1.1. Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöoks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

8.1.2. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

8.1.3. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

8.1.4. Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

8.1.5. Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab enda ja kaaslaste rahvuslikku kuuluvust ning suhtub enda ja kaaslaste rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

8.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

8.2.1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine.

Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

8.2.2. Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

8.2.3. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

8.2.4. Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

8.3. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

8.3.1. Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

8.3.2. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

8.3.3. Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;

- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

9. Õppekorraldus

9.1. Üldpõhimõtted

9.1.1. Õpe koolis on korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, eristades üldjuhul tavapäraseid ainetunde. Ühe nädalatunniga ainete puhul võib olla õppeaine tunniplaanis ühel poolaastal.

9.1.1.1 Õppija autonoomia ja õppe individualiseerimise suurendamiseks on õpiprotsess üldjuhul jagatud kontakt- ja iseseisvaks õppeks (vt p. 9.1.3.1).

9.1.2. Esimeses kooliastmes toimub üldõpetuslik õpe, milles keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

9.1.2.1. Üldõpetus ei vastandu ainesüsteemile, vaid avardab ja muudab viimast elulähedasemaks.

9.1.2.2. Õppeained püsivad ka üldõpetuses, samuti nende tööviisid, kuid need ei esine iseseisvatena, vaid on seotud ühise teemaga, mille ümber lõimitakse kogu õppetegevus.

9.1.2.3. Üldõpetusliku tööviisi kasutamise eesmärk on luua keskkond, kus:

- õpilane areneb loomulikult;
- õpetus toimub erinevate tegevuste kaudu;
- õpilane õpib seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi, et need üksteist vastastikku toetaksid;
- õpilane õpib mõistma ja suhtestama juba õpitud või õpitavat nii, et erinevate õppeainete vahel tekiksid seosed ja õpilane oskaks tundides saadud teadmisi ja oskusi teise õppeaine tundi üle kanda.

9.1.2.4. Üldõpetus on õpetamise viis, mis arendab õpilase vaatlusvõimet, iseseisva töö oskust ja mõtlemist, ergutab fantaasiat ning laiendab õpilase huvide ringi.

9.1.2.5. Iga õpetaja/klassijuhataja valib vajalike pädevuste saavutamiseks sobiva tempo, koormuse ja meetodikad.

Vastava klassi või kooliastme lõpetamiseks vajalikud pädevused on fikseeritud kooli ainekavades.

9.1.3. Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on enamasti õppetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt projektitöö, e-õpe, iseseisev töö, õppekäik jne). Õppetund võib toimuda kooli ruumides/kooli territooriumil/väljaspool kooli ruume ja territooriumi.

9.1.3.1 Õppetundidest on eelistatud paaristunnid (pikad tunnid), kuid võivad toimuda ka järjestikused õppetunnid (kaks lühikest tundi). Sõltuvalt aine nädalatundide arvust võib õppekorralduslikus lahenduses esineda ka üksikuid ainetunde (lühikesed tunnid). Õppetund jaguneb üldjuhul kaheks osaks: õpilase vahetu juhendamine kontakttunnis ja iseseisev õpe, mida juhendatakse kontakttundide ja e-päeviku kaudu.

9.1.3.1.1 Kontaktõppe ja iseseisva õppe jaotus õpitundides on järgmine: pikk tund on kokku 90 minutit, millest 75 õpitakse kontakttunnina ja 15 minutit on iseseisev õpe; lühike õppetund on 40 minutit kontakttunnina ja lisandub 5 minutit iseseisvat õpet.

9.1.4. Projektinädalate raames toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate omavahel lõimitud õppeainete kaudu.

9.1.5. Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 2. klassist ja B-võõrkeelena vene või saksa keelt alates 6. klassist.

9.1.6. Õppimine temporühmades toimub A-võõrkeeles alates 5. klassist, B-võõrkeeles vastavalt vajadusele alates 7. klassist ja matemaatikas üldjuhul alates 5. klassist.

9.1.7. Koorimuusikaalane huvihariduslik õpe toimub läbi solfedžo, muusikaloo, koorilaulu, soololaulu, hääleseade ja instrumendiõpetuse.

9.1.7.1. Koorimuusika alase huvihariduse võimaldamisega seoses on:

- koorikooli 1.- 4. klassis õppeaine muusika asendatud õppeainega solfedžo;
- koorikooli 5. – 9. klassis õppeaine muusika asendatud õppeainega muusikalugu;
- TKK hoolekogu nõusolekul on vähendatud riiklikus õppekavas ettenähtud nädalatundide mahtu II ja III kooliastme a-klassides 1 tunni võrra.

9.2. Vaba tunniressursi kasutamine

9.2.1. **I kooliastmes** kasutatakse vaba tunniressurssi järgmiselt:

1 tund A-võõrkeelele (inglise keel)

3 tundi matemaatikale

3 tundi oskusõppele (suhtlemis-, digi- ja õpioskused)

1 tund robotikale

9.2.2. **II kooliastmes** kasutatakse vaba tunniressurssi järgmiselt:

1 tund matemaatikale

1 tund oskusõppele (suhtlemis-, digi- ja õpioskused)

1 tund ajaloole

1 tund informaatikale

1 tund robotikale

1 tund digimatemaatikale

2 tundi solfedžole (a-klassides)

9.2.3. III kooliastmes kasutatakse vaba tunniressurssi järgmiselt:

1 tund karjääriõpetus ja digiloovtööle

1 tund suulisele ja digitaalsele eneseväljendusele

1 tund meediale (sh digimeedia)

Lisatunnid toetavad üld- ja valdkonnapädevuste saavutamist.

9.3. Tunnijaotusplaan

Ained	Klassid											
	1	2	3		4	5	6		7	8	9	
eesti keel	7	6	6		5	3	3		2	2	2	
kirjandus						2	2		2	2	2	
A-võõrkeel		1*	3		3	3	3		3	3	3	
B-võõrkeel							3		3	3	3	
matemaatika	4*	4*	5*		5*	4	5		5	4	4	
loodusõpetus	1	1	1		3	2	2		2			
geograafia									1	2	2	
bioloogia									1	2	2	
keemia										2	2	
füüsika										2	2	
ajalugu						2*	2		2	2	2	
inimeseõpetus		1	1			1	1		1	1		
ühiskonnaõpetus							1				2	

muusika	2	2	2		2	1	1		1	1	1	
kunst	2	1	1,5		1	1	1		1	1	1	
tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	2	1,5		2	2	1		2	2	1	
kehaline kasvatus	2	3	3		3	3	2		2	2	2	
Vaba tunniressurss	1	2	1		1	4	3		2	1	1	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	
* Lisatud vaba tunniressursi arvelt 1 tund	Klassid											
Valikained vaba tunniressursi arvelt	1	2	3		4	5	6		7	8	9	
informaatika						1						
robotika		1					1					
karjääriõpetus ja digiloovtöö										1		
oskusõpe (suhtlemis-, digi- ja õpioskused)	1	1	1		1							
digimatemaatika						1						
Ettevõtlik noor									1			
meedia (sh digimeedia)											1	

10. Läbivad teemad ja nende käsitlemise ning lõimingu põhimõtted

10.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

10.2. Läbivate teemade õpe koolis realiseerub:

10.2.1. õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

10.2.2. aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

10.2.3. kooli projektinädalate raames – projektinädalatel toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu ja neid omavahel lõimides. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist.

10.2.4. valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

10.2.5. läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;

10.2.6. korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

10.3. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

10.3.1. **Elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

10.3.2. **Keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

10.3.3. **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

10.3.4. **Kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

10.3.5. **Teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

10.3.6. **Tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

10.3.7. **Tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

10.3.8. **Väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

11. Loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes

11.1. Kolmandas kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

11.2. Loovtöö vormiks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, näidend vm. Tööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

11.3. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased.

11.4. Loovtöö täpsem korraldus on lahti kirjutatud [Tartu Karlova Kooli III kooliastmes korraldatava loovtöö juhendis](#).

12. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

12.1. Kool võib arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemused.

12.2. Õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamisel kooli õppekava osana lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal õpitu sisu või õpitulemuste kohta pole piisav.

12.3. Kooli õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

12.4. Õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- taotleja nõustamine õppejuhi poolt;
- taotluse koostamine ja esitamine direktorile koos tõendusmaterjalidega;
- taotluse hindamine direktori poolt moodustatud hindamiskomisjoni poolt; vajadusel täiendavate tõendusmaterjalide nõudmine;
- direktori otsus.

12.5. Õppekavavälise õppimise või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- teisel (madalamal) õppetasemel läbitud õppe mitte arvestamisega;
- topeltarvestamise vältimisega - mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus, ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena;
- muu mõjuv põhjus, miks õppekavavälist õppimist ei saa arvestada õppekava osana;

- kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi ei arvestata seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

13. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

13.1. Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud

13.1.1. Õppetöö mitmekesistamine toimub lisaks igapäevastes õppetundides kasutatavale erinevatele õppemeetoditele ka läbi projektide. Olulisel kohal projektide läbiviimisel on meeskonnatöö, mille aluseks on efektiivne koostöö.

13.1.2. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse üldjuhul vastava aine tundi. Pikemad käigud planeeritakse üldjuhul õppeperioodi viimasele nädalale või prjokestinädalale õppeaasta lõpus. Vajadusel võib kooskõlastatult kooli juhtkonnaga kasutada õppekäikudeks ja ekskursioonideks täiendavaid aegu õppeperioodi sees.

13.1.3. Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

13.1.4. Ettepanekuid ülekooliliste, koolidevaheliste ja rahvusvaheliste projektide koostamiseks ja läbiviimiseks või nendes osalemises võivad teha kõik kooli töötajad või kooliga seotud huvigrupid.

13.1.5. Aineühendused kavandavad õppeaasta alguses oma tööplaanides ülekoolilised ja koolidevahelised projektid.

13.1.6. Kõikidel projektidel on kindlaks määratud projektijuht, kelle ülesanne on lähtuvalt üldpädevustest määratleda projekti eesmärgid ja teha koostööd projektirühmaga. Pärast projekti toimumist viiakse läbi selle tulemuste analüüs.

13.1.7. Kui kooli direktor või tema poolt delegeeritud isikud on projekti heaks kiitnud, siis asutakse seda ellu viima.

14. Liikluskasvatus

14.1. Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

14.2. Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust lõimituna erinevate õppeainetega ainetundides, klassijuhatajatundides, õppekäikudel, teemaatilistel üritustel, õuesõppe tundides, projektinädalatel ning valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

14.3. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

14.4. Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

14.4.1. **I kooliastme liikluskasvatuse teemad** - jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitset, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

14.4.2. **II kooliastme liikluskasvatuse teemad** - erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;

- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

14.4.3. **III kooliastme liikluskasvatuse teemad** - ohuolukordade tekke põhjuste selgitamine, võimalikud lahendusvariandid ohuolukordades tegutsemiseks. Meetmed, mis aitaksid ennetada liiklustraumasid. Ohutust tagavate kaitsevahendite kasutamine.

Kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutuslast olukorda teiste riikidega.

14.5. **Liikluskasvatuse seos teiste õppeainetega:**

- eesti keel – lugemisoskuse arendamine, teksti mõistmine, jutustamisoskuse arendamine, sõnavara rikastamine, lühendite kasutamine liiklusalaste lugemistekstide kaudu jms.
- matemaatika – teepikkuse, kiiruse ja pidurdusteedkonna arvutamine, tabelite ja graafikute koostamine, andmete analüüsimine ja tõlgendamine, liiklemise teekonna kaardistamine.
- inglise keel – liiklusalaste sõnade teadvustamine ja õppimine.
- kunst ja tööõpetus – liiklussituatsioonide kujutamine, liiklusmärkide joonistamine, liiklusteemaliste lauamängude valmistamine.
- loodusõpetus, inimeseõpetus – ohutu käitumine õuesõppetundides/pika pausi ajal, liiklusreeglite täitmine õppekäikudel.
- muusika – erinevate tänaval olevate helide tundmine, nende kuulamine ning eristamine.
- kehaline kasvatus – liiklusega seotud liikumismängudes osalemine.

15. Hindamine

15.1. Hindamise alused

15.1.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks edasise õppe kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

15.1.2. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekava ja selle alusel koostatud kooli õppekava nõutavatest teadmistest ja oskustest.

15.1.3. Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest.

15.1.4. Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

15.1.5. 9. klassi alguses sooritab õpilane erinevaid ainevaldkondi ühendava töö, mille sisu ja vorm markeerib gümnaasiumi ühiskatsete formaati. Töö tulemus esitatakse sooritusprotsendina ja seda ei arvestata trimestri/aastahinde väljapanemisel. Töö tulemuste analüüs on abi- ja töövahendiks edasise õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

15.1.6. Kool osaleb riiklikes tasemetöodes. Tasemetöid ei hinnata.

15.1.7. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise korral teeb lapsevanem taotluse kooli direktorile.

15.1.8. Õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on sätestatud TKK kodukorras.

15.2. Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

15.3. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

15.3.1. Õppimist toetav hindamine

15.3.1.1. Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

15.3.1.2. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

15.3.1.3. Õppetunni või muul moel toimuva õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt suulist/kirjalikku/sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta.

15.3.1.4. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust seada eesmärgid ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

15.3.1.5. I kooliastmes on tagasiside sõnaline, II ja III kooliastmes sõnaline ja/või numbriline.

15.3.1.6. Oskus- ja valikainetes ning inimeseõpetuses antakse II kooliastmes (alates 2020/21. õppeaastast järk-järgult III kooliastmes) õpilasele ja tema vanematele trimestri jooksul sõnalist tagasisidet, kokkuvõtval hindamisel rakendatakse mitteeristavat hindamist (“A” arvestatud/ “MA” mittearvestatud).

15.3.1.7. Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimapi koostamise alused määratleb aineõpetaja õpetaja töökavas ja teavitab nendest õpilasi õppeaasta alguses.

15.3.2. Kokkuvõttev hindamine

15.3.2.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.

15.3.2.2. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse kas eristavalt (numbriliste hinnetega II ja III kooliastmes), mitteeristavalt (“A”/ “MA” oskusainetes II, järk-järgult ka III kooliastmes), sõnaliste hinnangutega (I kooliastmes).

15.3.2.3. Trimestrihinne/-hinnang, poolaastahinne/-hinnang pannakse välja trimestri/poolaasta jooksul saadud hinnete/hinnangute alusel. Hinde/hinnangu välja panemisel arvestatakse kõiki Stuudiumis fikseeritud hindeid ja hinnanguid. Trimestri/poolaasta viimasel viiel õppepäeval pandud hindeid ei arvestata vastava õppeperioodi kokkuvõtva hinde/hinnangu panemisel, vaid need kantakse üle järgmisesse trimestrisse/poolaastasse vastavalt õpetaja töökavale ja kokkuleppele õpilastega.

15.3.2.4. Õpilasele, kelle trimestri/poolaasta hinne on „puudulik”/„nõrk”/“MA” või on jäetud hinne välja panemata, määratakse kooli poolt tugimeede (nt individuaalne õppekava, kohustuslik konsultatsioon, õpiabirühm, tugispetsialisti teenus).

15.3.2.5. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne/- hinnang, poolaastahinne/-hinnang jäänud andmata ning õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde/-hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või “MA” (mittearvestatud).

15.3.2.6. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui arvestatakse TKK õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

15.3.3. Hinded viiepallisüsteemis

15.3.3.1. **Hindega „5” ehk „väga hea”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „5”, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

15.3.3.2. **Hindega „4” ehk „hea”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „4”, kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

15.3.3.3. **Hindega „3” ehk „rahuldav”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „3”, kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

15.3.3.4. **Hindega „2” ehk „puudulik”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „2”, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

15.3.3.5. **Hindega „1” ehk „nõrk”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „1”, kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

15.3.4. Mitteeristav hindamine

Õppeainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitteeristavalt, kasutatakse hindeid "A" (arvestatud) / "MA" (mittearvestatud):

- "A" (arvestatud) – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid või tema teadmised ja oskused ületavad neid;
- "MA" (mittearvestatud) – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

15.3.5. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine, klassikursust kordama jätmine

15.3.5.1. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik”/„nõrk”/ „MA” või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks üldjuhul 10 õppepäeva jooksul alates hinde teatavaks tegemise päevast, kui vastastikusel kokkuleppel õpetajaga ei ole sätestatud teisiti. Kokkuvõtva hinde panemisel arvestatakse järelevastamise või järeltöö käigus saadud hinnet.

15.3.5.2. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”/ „MA” ja järelevastamise võimalust ei anta.

15.3.5.3. Õpilast, kes ei kasuta kokkulepitud ajal oma järelevastamise õigust/kohustust, hinnatakse õppeperioodi lõpus hindegaga „nõrk“ või jääb kehtima varem saadud mitterahuldav hinne („puudulik“/„nõrk“/„MA”).

15.3.5.4. Õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks, mis toetab õpilase soovi õppida ja püüelda senisest parema tulemuse poole. Saadud hinne asendab eelneva hinde juhul, kui see on eelnevast hindest parem.

15.3.5.5. Konsultatsioonitunnid, järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavalt õppeaasta alguses kokkulepitud konsultatsioonitundide graafikule (leitav kooli kodulehelt) või õpilase ja õpetaja vahelisele kokkuleppele. Lisavõimalusena saab hindelisi töid järele vastata kaks korda nädalas tervele koolile ühiselt määratud aegadel.

15.3.6. Järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmine

15.3.6.1. Aastahinnete/-hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise ja täiendavale õppetööle jätmise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

15.3.6.2. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest/-hinnangutest, poolaastahinnetest/-hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik”/„nõrk”/“MA”.

15.3.6.3. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeperioodi lõppu. Aastahinne/-hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

15.3.6.4. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik”/„nõrk”/“MA” või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid.

Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

15.3.6.5. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik”/„nõrk”/“MA” või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

15.3.6.6. Alapunktis 15.3.6.1. sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused tema järgmisse klassi üleviimise ajas.

15.3.7. Põhikooli lõpetamine

15.3.7.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul ning kes on III kooliastmes sooritanud loovtöö.

15.3.7.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

15.3.7.3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

15.3.7.4. Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal koostatud koolieksamina.

15.3.8. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

15.3.8.1. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, pöördudes aineõpetaja/klassijuhataja poole või esitades kirjaliku põhjendustega taotluse kooli direktorile.

15.3.8.2. Otsused tehakse ja neist teavitatakse taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

15.3.9. Käitumise ja hoolsuse hindamine

15.3.9.1. Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

15.3.9.2. Lapsevanemal on õigus saada teavet õpilase käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtete ning korra kohta.

15.3.9.3. Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra ja koolikohustuse täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.

15.3.9.4. Õpilase hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

15.3.9.5. I kooliastmes toimub õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamine kooli poolt väljatöötatud hinnangulises vormis.

15.3.9.6. II ja III kooliastme õpilaste käitumise ja hoolsuse hinded kantakse Stuudiumi e-päevikusse trimestri ja kokkuvõtvalt klassitunnistusele õppeaasta lõpus.

15.3.9.7. Hinnangu eest vastutab klassijuhataja, kes vajadusel arvestab õpilase enesehinnangu, kaaslaste ning aineõpetajate hinnangutega.

15.3.9.8. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja.

15.3.9.9. Õpilane viiakse üle järgmisse klassi olenemata käitumise ja hoolsuse aastahindest.

15.3.9.10. Käitumise hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumitest:

- **hindega “eeskujulik”** hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt ning kellel ei esine põhjuseta puudumisi;
- **hindega “hea”** hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid;
- **hindega “rahuldav”** hinnatakse õpilast, kes üldjuhul järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi ja/või põhjuseta puudumisi;
- **hindega “mitterahuldav”** hinnatakse õpilasi, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

Õpilase käitumise võib hinnata “mitterahuldavaks” ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

15.3.9.11. Hoolsuse hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumitest:

- **hindega „eeskujulik“** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;

- **hindega „hea“** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt;
- **hindega „rahuldav“** hinnatakse õpilast, kes üldjuhul täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt;
- **hindega „mitterahuldav“** hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate korraldusi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

16. Õpilaste ja vanemate teavitamine ja nõustamine

16.1. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Koolis tagatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde.

16.2. Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

16.3. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

16.4. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

- Teave õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes on õpilasele ning vanemale kättesaadav kooli kodulehe, Stuudiumi e-päeviku, lapsevanema käsiraamatu, M-klassijuhataja, õpilaspäeviku, kooli stendide, arenguveestluste ning individuaalsete vestluste kaudu.
- Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korralduse ja planeeritavad üritused teeb õpetaja õpilasele teatavaks trimestri/poolaasta algul.

16.5. Kool korraldab üks kord aastas lastevanemate üldkoosoleku. Kooli võimalusi arvestades korraldame koostöös Vanematekoguga lastevanematele seminarisarja.

16.6. Õpilase arengu toetamiseks viiakse läbi õpilase ja tema vanema(te)ga arenguveestlusi, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguveestluse korraldamisel lähtutakse koolis kinnitatud arenguveestluste läbiviimise korraldusest.

17. Hariduslike erivajadustega õpilaste arengu ja õppimise toetamine

17.1. Haridusliku erivajadusega õpilaste arengu ja õppimise toetamise protsess on sätestatud dokumendis *Tartu Karlova Kooli hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine ja õpiabi korraldamine*.

18. Karjääriteenuste korraldus

18.1. Karjäärinõustamine koolis on planeeritud erinevate tegevustena aine- ja töökavades, huvitegevuse ja klassijuhataja tööplaanis.

18.2. Karjääriteenuse korraldust koolis koordineerib õppejuht.

18.3. Karjääriteenusteenust osutavad koolis sotsiaalpedagoog/psühholoog/huvijuht/klassijuhataja/õppejuht. Nõustamiseks tuleb eelnevalt leppida kokku aeg (Stuudiumi kirjavahetus/vahetu pöördumine konkreetse inimese poole).

18.4. Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:

- suuna või valikainete valikul;
- oma tuleviku ja karjääri planeerimisel;
- kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses;
- õppekavavälise tegevuse või õppimisvõimaluste planeerimisel;
- individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta;
- eneseanalüüsi koostamisel;
- õpingute jätkamisel järgmistel haridustasemetel või katseteks ja vestlusteks valmistumisel;

18.5. Karjääriõpetuse hulka kuulub ka koostöö erinevate Tartu linna koolide ja SA Innove Rajaleidja keskusega, karjääri- ja tööteemalise infomaterjali soovitamine. Vaba tunniressursi arvelt võimaldame 8. klassi õpilastele karjääriõpetust valikainena.

19. Õpetajate koostöö ja õpetaja töö planeerimine

19.1. Õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti aineühendustesse. Aineühenduse tööd koordineerib aineühenduse juht.

19.2. Aineühenduste juhid kuuluvad laiendatud juhtkonda. Laiendatud juhtkonna tööd koordineerib direktor/õppejuht.

19.3. Õpetajad teevad koostööd õppenõukogus, töökoosolekutel, kogemusõppepäevadel "Kollegilt kolleegile", jagavad kogemusi kolleegidega suhtlemisel (projektipäevad ja nende kavandamine; teemapäevad/-nädalad ja nende kavandamine; e-õppepäevade kavandamine; aineühenduste sisesed ja vahelised koostöötunnid, õpiringid).

19.4. Oleme LP-kool. See võimaldab teha koostööd erinevate ainevaldkondade õpetajate vahel ja rakendada probleemolukordades õppekeskkonna kujundamise ja pedagoogilise analüüsi mudelit.

19.5. Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe- ja kasvatustegevuse teemaga.

19.6. Õppetegevuse planeerimise vahendiks on õpetaja töökava.

19.6.1. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist.

19.6.2. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja/klassiõpetaja pädevusse.

19.6.3. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpitavaid teemasid, õppesisu, planeeritud kontrolli ja hindamist, seotust läbivate teemade ja üldpädevustega.

19.6.4. Töökava koostatakse hiljemalt trimestri/poolaasta alguses.

19.6.5. Töökavad on kooli õpetajatele/juhtkonnale kättesaadavad Drive keskkonnas õpetajate töökaustas.

20. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

20.1. Kooli õppekava kinnitab direktor.

20.2. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.